

Učenje polisemije

Ksenija Mišić¹

¹Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Odeljenje za psihologiju, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

ksenija.misic@f.bg.ac.rs

Na ovoj tribini biće izloženi preliminarni rezultati pokušaja da se polisemija utemelji u principu učenja zasnovanog na greškama (*error-driven learning*; Rescorla & Wagner, 1972) kroz sistematsko variranje postavke učenja. Polisemija je veoma učestala pojava u jeziku gde jedna reč može označavati više značenja. U slučaju polisemičnih reči, značenja su semantički povezana. Pri obradi ovih reči, dolazi do brže obrade u odnosu na reči koje imaju jedno značenje (Rodd, 2020) što ukazuje da je princip mapiranja većeg broja povezanih značenja na isti niz slova nešto što je preferirana organizacija jezika posmatrano iz ugla ljudskog kognitivnog sistema. Takođe, prethodna studija pokazala je da smo osjetljivi na distribuciju verovatnoća ovih značenja (Filipović Đurđević & Kostić, 2023). U istoj studiji, pokazano je da ta izuzetna kompleksnost može da se opiše kroz relativno jednostavan princip učenja, poput učenja zasnovanog na greškama. Ovaj princip učenja primenjen je na jezik kroz naivno diskriminaciono učenje (*ndl*; Baayen et al., 2011, Milin et al., 2017). Model je zasnovan na najjednostavnijoj mogućoj neuralnoj mreži koja uči da mapira ortografsku na semantičku informaciju koristeći jednačinu Reskorle i Vagnera. Uprkos jednostavnosti arhitekture, primenom ovog modela simulirani su brojni psiholingvistički fenomeni.

U ovoj studiji, predstaviću pokušaj da se proširi i detaljnije ispita primena *ndl* na polisemiju kroz dva glavna pitanja. Prvo pitanje, koje potiče iz perspektive učenja jeste da li je za polisemiju neophodno takmičenje ishoda ili samo takmičenje znakova. Drugo pitanje, iz perspektive polisemije je, da li karakteristike pojedinačnih značenja treba da predstavljaju znakove ili ishode u učenju. Kroz sistematsko variranje ulaznih i izlaznih podataka, tj. opisa znakova i ishoda, pokušali smo da detektujemo na koji način možemo detektovati efekte polisemije u pristupu zasnovanom na učenju. Rezultati ove studije, predstavljače i dodatne dokaze u prilog toga da složene jezičke strukture proističu iz upotrebe jezika, bez postuliranja dodatnih procesa ili struktura.